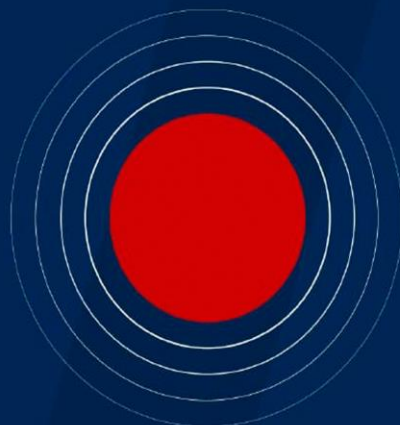

UZA | O'zbekiston
Milliy axborot
agentligi

**ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ
АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ – ЎЗА
ИЛМ-ФАН БЎЛИМИ**

(ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ)

2022 ЙИЛ АПРЕЛЬ

ТОШКЕНТ – 2022

**ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ – ЎЗА
ИЛМ-ФАН БЎЛИМИ (ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ)**

**Илмий нашр
2022 йил апрель ойи сони**

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги ОАК Раёсатининг 2019 йил 28 мартдаги 263/7.1 ва 263/7.4-сон қарорига биноан ташкил этилган.

Электрон журналга келган мақолаларга жавоб қайтарилмайди, журналда эълон қилинган мақолалардан олинган парчалар ЎЗА Илм-фан бўлими (электрон журнал)дан олинди, деб кўрсатилиши шарт.

Электрон журналга бир ярим оралиқдаги материаллар “Microsoft Word” редактори, “Times New Roman” шрифтида электрон версия шаклида қабул қилинади.

Таҳрир кенгаши

А.Кўчимов

Қ.Ш.Омонов

А.С.Сагдуллаев

С.С.Ғуломов

Ф.Г.Назиров

Р.Д.Курбанов

М.Ҳ.Рустамбоев

Н.М.Маҳмудов

И.С.Саифназаров

Н.Х.Обломуродов

Б.А.Назаров

А.Асқаров

Д.Ю.Юсупова

А.Х.Саидов

Т.Ў.Арипова

Қ.Р.Аллаев

С.М.Туробжонов

Т.Қудратхўжа

Н.А.Хусанов

Г.А.Мардонова

Манзилмиз: Тошкент ш., 100000, Буюк Турон кўчаси 42-уй
Тел: (+99871) 233-09-21; (+99899) 833-62-71

Тарих

ЎҚИТУВЧИ МАВҒЕИ: МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТ ВА ҲОЗИРГИ ЗАМОН

Сойиб Саидович РАУПОВ

тарих фанлари номзоди

доцент

Бухоро давлат университети

Бухоро, Ўзбекистон

Аннотация

Мақолада ўқитувчи, устоз-муаллимларнинг жамиятдаги мавқеи масалалари ўрганилиб, миллий қадриятларимизда уларга бўлган ҳурмат ва эътибор жуда юқори эканлиги Шарқ алломаларининг қарашлари асосида таҳлил қилиб берилади.

Таянч сўзлар: ўқитувчи, муаллим, педагог, устоз, устозларни кадрлаш, миллий қадрият, жадидчилик ҳаракати.

СТАТУС УЧИТЕЛЯ: НАЦИОНАЛЬНАЯ ЦЕННОСТЬ И СОВРЕМЕННОСТЬ

Сойиб Саидович РАУПОВ

кандидат исторических наук

Доцент

Бухарский государственный университет

Бухара, Узбекистан

Аннотация

В данной статье изучен статус учителя в обществе, а также на основе взглядов мыслителей Востока проанализировано глубокое уважение и отношение к ним.

Ключевые слова: учитель, преподаватель, педагог, наставник, ценить наставников, национальная ценность, движение джадидов

Ўқитувчи, муаллим — турли йўналишдаги ўрта умумий таълим мактаблари, академик лицей ва касб-хунар коллежларида ўқувчилар билан таълим тарбия ишларини амалга оширадиган мутахассис. Олий мактаб ўқитувчилари «домла» деб юритилади, улар «профессор ўқитувчи» тарзида умумлашма ном билан ҳам аталади. Шунингдек, ўқитувчиларга нисбатан «муаллим» ёки «педагог» атамаси ҳам қўлланилади.

Ўқитувчилик касби жуда қадим замонлардан буён инсон фаолиятининг алоҳида тури сифатида мавжуд. Чунки инсон фақат таълим тарбия туфайлигина ҳаётини давом эттиради ва ривожлантира олади. Тамаддуннинг Оссурия, Бобил, Миср, Туркистон, Ҳиндистон, Хитой сингари қадимий ўчоқларида топилган тарихий маданий обидалар бу ўлкаларда ўқитувчилик касби жуда қадим замонларда шаклланганлигини кўрсатади. Бу даврларда энг оқил, тажрибали кишилар ўқитувчилик билан шуғулланишган ва улар

бошқаларга қараганда катта имтиёзларга эга бўлишган. Рим империясида ўқитувчи император номидан тайинланадиган давлат амалдори саналган. Ўрта асрларга келиб, Ғарб мамлакатларида ўқитувчилик билан, асосан, черков хизматчилари шуғулланишган. Шаҳарларда дунёвий мактаблар ташкил топгач, хунармандчилик цехлари ва савдогарлар гилдиялари томонидан таклиф этилган ёлланма ўқитувчилар пайдо бўлди. XVIII-XVIV асрларда бой оилаларда мураббий, гувернёр сингари уй ўқитувчиларидан фойдаланиш кенг ёйилди.

Шарқ мамлакатлари, жумладан, Туркистон ўлкасида ҳам ўқитувчи энг қадимий ва обрўли касб ҳисобланиб, “устоз” деб эъзозланган. Ўлкага ислом дини кириб келиши билан ҳар бир қишлоқ, шаҳарлардаги маҳаллаларда масжид ва деярли ҳар бир масжид қошида мактаб ташкил этилди. Бу мактабларнинг ўқитувчилари домла деб аталди. Шунингдек, мактаблар алоҳида шахслар уйида ҳам ташкил этилиб, улар мактабдор дейилган. Таълим давлатдан ажратилганлиги, болаларнинг ўқиши, асосан, ота-оналарнинг иши ҳисоблангани учун ҳам Туркистонда ўқитувчилик касбига махсус тайёрланилмаган. Мадраса кўрган ёки мактабдан сўнг ўз устида ишлаган саводли киши ўқитувчилик билан шуғулланиши мумкин бўлган.

XVIV асрнинг охиридан, яъни ўлкада маърифатчилик ҳаракати пайдо бўлиши билан ўқитувчининг савиясига алоҳида эътибор бериладиган бўлди. Туркистонда анъанавий йўсинда ўқитадиган ўқитувчилар билан бирга Европа мамлакатларидан ўзлаштирилган усулларда дарс берадиган янги муаллимлар ҳам фаолият кўрсата бошлади. Бу ҳол, айниқса, жадидчилик ҳаракати авж олган кезларда анча кенг ёйилди. Ўқитувчилар савиясининг ошганлиги миллат руҳиятида уйғониш бўлишига, тараққиётнинг бир қадар тезлашувига олиб келди. Ўқитувчи олдида турган вазифалар ва унинг мавқеи жамият тараққиётининг турли даврларида турлича бўлган. Шарқона қадриятларимизда ўқитувчи доим улуғланиб келинган.

Устозларни қадрлаш ҳақида сўз кетганда беихтиёр ҳазрати Мир Алишер Навоий бобомизнинг ушбу сўзлари ёдимизга тушади:

*Ҳақ йўлида ким сенга бир ҳарф ўргатмиш ранж ила,
Айламак бўлмас адо онинг ҳаққин минг ганж ила.*

Ҳақиқатдан ҳам “устоз отангдек улуғ” деб аждодларимиз бежизга айтишмаган. Чунки ота фарзандини дунёга келтирган бўлса, устоз унга одамийликдан сабоқ берган. Бир машҳур зотдан нима учун устозингизни отангиздан ҳам ортиқ кўрасиз, деб сўрашганда: Отам мени жисмимни тарбиялаб ерга тушишимга сабаб бўлган, устозим эса руҳимни тарбиялаб кўкка етишимга сабаб бўлди, деган эканлар.

Кишида илм ўз-ўзидан пайдо бўлиб қолмайди. Албатта бунинг учун энг аввало устоз зарур. Илм ва талаб қилишнинг фазилати нақадар улуғ бўлса илм ўргатиш, яъни, устозлик қилишнинг фазилати унданда буюқдир.

Ҳазрати Али розияллоҳу анҳу дедилар: “Менга бир дона ҳарф ўргатган кишининг қулиман. Хоҳласа мени сотсин, хоҳласа мени қул қилиб ишлатсин”.

Муаллимга кибр қилиш, уни менсимаслик тубан хулқ ҳамда нифок аломатларидан ҳисобланади. Имом Табароний “ал-Кабир”да ривоят қилган ҳадиси шарифда бундай дейилади: “уч тоифа инсон борки, уларни фақат мунофиқгина хорлайди: Ислонда мўйсафид бўлган қария, илм соҳиби ва одил раҳбар”.

Имом Нававий айтадилар: “Ўқувчи муаллимига итоаткор ва ройиш бўлиши, унинг сўзига қулоқ солиб, ўз ишларида у билан маслаҳатлашиб туриши ва оқил бемор самимий ва моҳир табиб сўзини қабул қилганидек у ҳам ўз муаллимнинг сўзини қабул қилмоғи лозим. Шунингдек, муаллимига эҳтиром кўзи билан боқиши, унинг ўз ишида комил иқтидор ва малака соҳиби эканлиги ва бошқа устозлардан устунлигига ишониши лозим. Ана шунда ундан манфаат олиши осон бўлади”. Манбаларда муаллимларга нисбатан риоя қилиш лозим бўлган одоблар саналганда айрим диққатни тортадиган жойларига дуч келамиз: “Ўқувчи агар муаллимини бир тўда инсонлар ичида учратиб қолса, жамоага салом бергач, муаллимига алоҳида салом бериб, мулозамат қилиши керак”. Бу айтилганлар муаллимга кўрсатиладиган одоб ва ҳурматлар уммонидан айрим томчилар холос. Ўйлаймизки, муаллимларга қай даражада эҳтиром билан муомалада бўлиш лозимлигини билиш учун шу нарсаларнинг ўзи кифоя қилади.

Мухтасар қилиб айтадиган бўлсак, толиби илм устозининг розилигини топишга интилиши ва уни норози қиладиган, хафа қиладиган, кўнглини оғритадиган ишлардан сақланмоғи лозим. Бугунги кунга келиб, айрим шогирдлар томонидан ўз устозлари, муаллимларига нисбатан ҳурмат, муомала тамоман юз тубан бўлиб, жаҳолатга қараб кетмоқда. Ҳаттоки айрим ота-оналар ўзларининг фарзандларининг гапига қулоқ солиб, илм нуруни тарқатадиган устозларини, билимсизлик ботқоғидан қутқариб, илмли доно қилиб қўйган муаллимларини кўнгилларини синдириб кетадилар. Бундай холатлар кўп холларда ўқитувчи обрўсига путур етказди. Ўқитувчиларни ўз касбидан бездиради.

Кейинги йилларда давлатимиз томонидан таълимга кучли эътибор қаратилиб, мураббий ва устозларнинг жамиятдаги мавқеини кўтаришга қаратилган ислохотлар амалга оширилмоқда. Бунда асосий мақсад Ўзбекистоннинг янги таълим тизимини яратиш, ватанимиз истиқболи учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган, юрт равнақи йўлида муносиб ҳисса қўшувчи малакали кадрлар тайёрлашга қаратилган.

Президентимиз Ш.Мирзиёев бошчилигида бўлиб ўтган қатор йиғилишларда мактаб таълимини ривожлантириш буюк умуммиллий мақсадга, умумхалқ ҳаракатига айланиши, устозларга юксак ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш – жамиятимизда олий кадрият даражасига кўтарилиши зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Шунингдек, жойларда барча раҳбарлар ва мутасаддилар «Бутун кучни халқ ичидан олайлик, қучоқ очиб мактабларга борайлик» шиорини дастуриламал қилиб, мактаб таълимини ривожлантиришга йўналтирилган буюк умуммиллий мақсадга, умумхалқ ҳаракатига етакчилик қилиши лозимлиги кўрсатиб ўтилди. Бугун жамиятда ўқитувчилар мавқеини

ошириш, уларни мажбурий меҳнатга жалб қилмаслик, турли имтиёзлар яратиш ва моддий рағбатлантириш бўйича ҳуқуқий асослар яратилмоқда. Хусусан, умумий ўрта таълим муассасаларида ўртак кўрсатган ўқитувчиларни рағбатлантириш мақсадида директор жамғармаси ташкил этилган бўлиб, у ўқув-тарбия жараёнининг самарадорлиги ва сифатини оширишни рағбатлантириш, педагог, психолог ва кутубхона ходимларига ойлик устама белгилаш, педагог ходимларни мукофотлаш ва уларга моддий ёрдам бериш, ўқитувчиларнинг касб маҳорати ва малакасини оширишни рағбатлантиришга хизмат қилиб келмоқда.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президентининг 2012 йил 10 декабрдаги ПҚ–1875-сонли «Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори [1] асосида таълим муассасаларининг чет тил ўқитувчиларининг базавий лавозим маошларига 15-30 фоиз ҳажмда ойлик устама белгилаш механизми йўлга қўйилган. Айрим фанлар чуқур ўқитишга ихтисослаштирилган мактаблар, мактаб-интернатлари ва ижод мактабларида дарс бераётган ўқитувчиларга (20 фоиз) кўшимча устама ҳақлар тўланмоқда. Ўқув фани бўйича малакаси, дарс ўтиш маҳорати, меҳнати самарадорлиги ва ижтимоий-сиёсий билимларини оширган педагог кадрларни рағбатлантириш, иш ҳақи миқдорини ошириш имкониятларини яратиш мақсадида педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш ва уларга малака тоифаларини белгилаш йўлга қўйилган.

Шунингдек, педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш тартиби янгиланди. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 13 майдаги 392-сон қарори билан “Мактабгача, умумий ўрта, ўрта махсус, касб-ҳунар ва мактабдан ташқари давлат таълим муассасалари педагог кадрларини аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом” [2] тасдиқланди. Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси, Халқ таълими вазирлиги, тизимдаги амалиётчи ўқитувчилар ҳамда ЮНИСЕФ ташкилоти халқаро экспертлари билан биргаликда илғор хорижий давлатлар тажрибасидан фойдаланган ҳолда тайёрланган ушбу Низомда педагог кадрларга қулайликлар яратиш мақсадида аттестация жараёни соддалаштирилди.

Йиллар мобайнида педагогларнинг эътирозига сабаб бўлиб келган ҳолатларни бартараф этиш мақсадида ушбу жараёнга бир қатор янгиликлар киритилди. Хусусан, педагог кадрлар аттестациясининг малака (тест) синовлари реал вақт режимида, онлайн тарзда, замонавий ахборот коммуникация технологиялари воситалари билан таъминланган Олий таълим муассасалари ва Таълим инспекцияси биноларида Халқ таълими вазирлиги ҳудудий бошқарув идоралари вакиллари иштирокида ўтказиладиган бўлди. Бу эса ўз навбатида аттестация жараёнларининг шаффоф ва холис ўтказилишида асосий омил сифатида хизмат қилмоқда.

Шуни фахр билан таъкидлаш лозимки, давлатимиз томонидан амалга оширилаётган бундай ислохотлар ўқитувчилар меҳнати самарадорлигини ошириб, уларнинг жамиятдаги мавқеини оширмоқда. Лекин шуни ҳам алоҳида таъкидлаш жоизки, Президентимиз Шавкат Мирзиёев адолатли

таъкидлаганларидек, “Албатта, бу борада моддий қўллаб қувватлаш муҳим, лекин бу касбнинг обрўсини фақат ўқитувчининг ўзи фидокорона меҳнати, ўз устида тинимсиз ишлаши, бошқаларга ўрнак бўлиши билан ошира олади” [3].

Дарҳақиқат, ўқитувчилик катта санъатдир. Бу санъатга у ёки бу педагог осонгина, ўз-ўзидан эриша олмайди. Шунинг учун, ўқитувчилик касбига, яъни соғлом авлод учун чинакам мураббий бўлишга ҳаваси, иштиёқи зўр, замон талабларини тез ва чуқур тушунадиган, ўзининг илмий, ижтимоий-сиёсий савияси, педагогик маҳоратини изчиллик билан амалга ошириб борувчи, мустақиллик ҳояси ва мафқураси билан пухта куролланган, ҳақиқий ватанпарвар ва меҳнатсевар кишиларгина эриша оладилар.

Жамиятда ўз ўрни ва мавқеи бўлишини истаган ҳар қандай ўқитувчи куйидаги шахсий ва касбий фазилатларга эга бўлиши лозим. Ахлокий баркамоллик, яъни саховатлилик, меҳрибонлик, талабчанлик, маънавий поклик, қаноатлилик, ростгўйлик, садокатлилик, покизалик, зийраклик, андишалилик, вазминлик, сабр-бардошлилик, мулойимлик ва бошқалардир.

Ўқитувчининг касбий фазилатлари: ўз соҳасининг пухта билимдони бўлиш, ҳунар сирларини содда усулда ўргата олиш, ҳаётий тажрибалари асосида тарбияловчилик, шогирдлар эҳтиёжлари ва ютуқ-камчиликларини идрок эта олувчанлик, нутқ маданиятига эга бўлиш, шахсий намуна бўла олиш ва шу кабилардир.

Бугунги кун ўқитувчиси маънавий жихатдан соғлом ва кенг фикрлай оладиган бўлиши, ўз миллий қадриятлари, урф-одатлари ва миллатимизнинг буюк сиймолари ижодий меросини теран билишлари керак. Бинобарин, ўзи танлаган мутахассислик ва фан соҳасида изланишлар олиб борган, алломаларнинг ҳаёти ва ижодини яхши билиши ҳамда мантиқий тафаккурга эга бўлиши лозим. Бу ўқитувчи педагогик маҳоратининг шаклланиб боришида муҳим аҳамият касб этади. Айниқса, миллий анъаналаримиз, урф-одатларимиз, қадриятларимиз асосида давлатимизнинг буюк келажаги булмиш ёш авлодга чуқур билим бериш ўқитувчилардан юксак қобилият ва ишчанликни талаб қилади.

Хулоса ўрнида шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, ўқитувчиларнинг жамиятдаги мавқеини кўтаришга қаратилган давлат сиёсати ёшларда миллий қадриятларимиз асосида устоз-мураббийларга ҳурмат руҳини тарбиялаш ва ўқитувчиларимизнинг касбий ҳамда шахсий сифатларини такомиллаштириш билан қўшиб олиб борилса кўзланган натижага эришиш мумкин.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 10 декабрь ПҚ–1875-сонли қарори. // <https://lex.uz/docs/2126032>

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 13 майдаги 392-сон қарори билан тасдиқланган “Мактабгача, умумий ўрта, ўрта махсус, касб-ҳунар ва мактабдан ташқари давлат таълим муассасалари педагог кадрларини

аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом” // <https://lex.uz/docs/4333639>

3. Мирзиёев Ш. Ўзим кўп йиллар ўқитувчи бўлиб ишлаганим учун бу соҳанинг қанчалик қийин ва машаққатли эканини яхши биламан // <https://m.kun.uz/news/2019/08/24>

4. Мирзиёев Ш. 1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни муносабати билан муаллим ва устозларга йўлланган табрик. 2021 йил 30 сентябрь // <https://uznews.uz/posts/savkat-mirziyoev-qituvci-va-murabbiilarga-tabrik-illadi>.

5. Ахмедов О. Устозлар хурмати – аждодларимиз мероси.// <https://mehrob.uz/article/405>

6. Нуриддинов Ж. Муаллим – жамият кўзгуси.// <http://old.muslim.uz/index.php/maqolalar/item/3703-muallim-zhamiyat-k-zgusi>.

МУНДАРИЖА

Инновацион зоялар ва ишланмалар

Н.А.НАЗАРОВ. Ўрхун тошбитиклари эл бирлиги йўлидаги тарихий манба сифатида3

Иқтисод

Ш.Н.МУРАТОВА. Методологические аспекты обеспечения экономической безопасности внутреннего рынка в контексте устойчивого развития11

.....11

З.Р.СОДИКОВ. Миллий иқтисодиётнинг жаҳон бозорига интеграциялашувининг асосий жиҳатлари17

З.Т.МАМАДИЯРОВ. Ўзбекистонда рақамли трансформация жараёнида банк хизматларини масофадан кўрсатиш амалиётининг таҳлили23

Н.А.ЮЛДАШЕВА. Саноат корхоналарини бошқаришда инновацион ривожланиш стратегиясини қўллашнинг концептуал асослари37

А.А.АБДУВОХИДОВ, Ҳ.Ш.ЭШҚУЛОВА. Ўзбекистонда камбағалликка қарши курашишнинг устувор йўналишлари44

А.Т.МАМАЖОНОВ, З.М.САЛАХИДДИНОВА. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳаражатлари ҳисобининг назарий асослари59

А.О.БОЗОРОВ. Ўзбекистонда хизматлар соҳасини ривожлантириш ва солиқлар орқали рағбатлантириш истиқболлари.....67

Г.С.МАМАДИЕВА. Ислом банклари фаолиятининг фундаментал асослари ва уларнинг амал қилиш тамойиллари77

А.Х.КОМИЛОВ. Курилиш корхоналарида таъминот жараёни логистика ҳаражатлари ҳисобининг ташкилий-услубий жиҳатлари85

Юридик

М.Х.БАРАТОВ, П.И.ОВУЛОВ. Янги Ўзбекистон шароитида давлатнинг фуқаролик ҳуқуқи субъектлари тизимида тутган ўрни: воқелик ва истиқболлар96

Қ.У.УМИДУЛЛАЕВ. Давлат бошқаруви органларининг бош мақсади – фуқароларга сифатли давлат хизматлари кўрсатиш106

С.А.ГАФУРОВА. Консуллик ҳимоясида ҳуқуқни қўллаш амалиёти ва унинг ўзига хос хусусиятлари.....112

Ш.Т.ДЖУМАНОВ. Чорва моллари ўғирлаш жиноятларини тергов қилишда тинтув тергов ҳаракатини ўтказиш хусусиятлари119

Д.М.ГОФУРОВА. Аёллар томонидан содир этилган жиноятларни тергов қилишнинг тарихий таҳлили125

Б.Ж.АБДУЛЛАЕВ. Иқтисодий судларда ҳуқуқий таъсир чоралар қўллаш билан боғлиқ ишларни кўришнинг ўзига хос хусусиятлари133

Ж.Я.ИСЛАМОВ, А.С.ЮЛДАШЕВ. Инсон ҳуқуқлари ҳимоясининг янги босқичи140

З.И.ШЕРБОНОВА. “Темур тузуклари”да инсон ҳуқуқлари ва ижтимоий муҳофаза150

О.ПОЁНОВ. Адвокатлар даромадларига солиқ солиш тартиби ва уни янада оптималлаштириш	155
Ж.Ў.ХОЛБАЕВ, Д.А.ЛАПАСОВ. Ўзбекистон Республикасининг “Меҳнат” кодексига иш ва дам олиш вақти	163
О.А.ХАКИМОВ. Мудофаа вазирлиги тизимида ҳарбий хизматчиларга пенсия тайинлаш масалалари	169
М.М.ПЎЛАТОВ. Ҳарбий хизматчилар моддий жавобгарлиги юридик жавобгарликнинг тури сифатида	175
Б.Т.ИСҲАҚОВ. Опыт Соединенных Штатов Америки в области правового регулирования административной ответственности несовершеннолетних	182
Б.Т.ИСҲАҚОВ. Особенности административной ответственности несовершеннолетних в некоторых странах с континентальной моделью правовой системы.....	188

Филология

Н.Ҳ.АВАЗОВ. Бехбудий ижодида сўзнинг қудрати	194
О.У.ШУКУРОВ. Глобаллашув жараёнида тилларнинг хавфсизлиги ва ривожланиш тенденциялари.....	199
Д.Б.БАЗАРОВА. Ўзбек тилидаги вариантдош бирликларни ўрганишнинг назарий асосларига доир.....	206
О.Р.АВАЗНАЗАРОВ, А.Ҳ.ҚАРШИЕВА. Тилшуносликда араб тилининг Қашқадарё диалекти тадқиқи муаммоси.....	212
Т.САБИТОВА. Фольклорда янга образининг тарихий асослари	220
Н.Н.ҒАФФОРОВ. Спорт терминларининг структур ва дискурсив таҳлили.....	225
И.А.САЙИТҚУЛОВ. “Темурнома” жангномасида пир образи.....	231
С.Б.ДЖУМАНОВА. Ахборий саводхонлик, факт-чекнинг тушунчаларининг шарқона тарихий-маънавий негизлари	241
С.Б.ДЖУМАНОВА. Ўзбек аудиториясининг медиаистеъмолли ва медиасаводхонлик кўрсаткичлари	252
З.А.АЛИБЕКОВА. Алишер Навоий ғазалларида мавҳум отларнинг қўлланилиши (“Қаро кўзим” мисолида)	265
Б.Х.МАРДИЕВ. Туркий тилларда полипредикатив тузилмаларни ўрганиш тарихига доир мулоҳазалар	271
Э.Ғ.ХОННАЗАРОВ. Тил корпусларида замон грамматик шаклларининг аннотациясига доир.....	277
Ҳ.Б.МУРОТОВ. Ўзбек радио тилини функционал-прагматик аспектда ўрганишнинг зарурати	284
Н.Ю.ТУРСУНОВА. Киносценарийлар матнининг лисоний хусусиятлари.....	290
М.А.КУЧИБОЕВ. Қурилиш ва муҳандисликка оид терминлар таржимасида образлиликни қайта тиклаш.....	296
Б.БОЙМАТОВ. Киноқисса – кино ва адабиёт синтези маҳсули.....	302

С.МАВЛЯНОВ. Ўзбек тилидаги дипломатик терминларнинг семантик тараққиёти	309
М.У.НАМАЗОВА. Шоир Амир Худойбердининг адабий-эстетик олами таҳлили.....	320
М.Д.ЖЎРАЕВА. Чархий ғазаллари поэтикаси.....	325
Ш.И.ҲАЙТАЛИЕВА. Тиббий мавзуни ёритишда журналист маҳорати....	332

Фалсафа

А.Х.ХАЙДАРОВА. Виртуал реаллик технологияларининг ахборотлаштириш жараёнига таъсири.....	339
К.У.САИДОВА. Семья и брак для государства и общества с социально-философской точки зрения.....	345

Тарих

С.С.РАУПОВ. Ўқитувчи мавқеи: миллий кадрият ва ҳозирги замон.....	353
И.Х.ШОЕВ. Колониальная система управления Туркестанским генерал-губернаторством в конце XIX – начале XX вв.....	359

Техника

Ф.М.НАЗАРОВ, Р.Қ.ДУСАНОВ, Қ.САЙДУЛЛАЕВ. Ўқув жараёнини бошқаришда рақамли технологияларни қўллаш усуллари ва уларнинг самарадорлиги.....	365
М.Қ.НУРМАМАТОВ. Меҳнат бозори самарадорлигини оширишнинг замонавий усуллари	373

Масъул муҳаррир:
Г.А.Мардонова

Таржимон:
З.Т.Бобоева

Техник мутахассис:
А.А.Назарқулов

Илмий мақолаларда келтирилган факт ва рақамлар учун муаллифлар
жавобгардир.

Илм-фан ва инновациялар бўлими (71 233 09 21; 99 833 62 71)

**Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги – ЎзА Илм-фан бўлими
(электрон журнал) 2022 йил, апрель сони**

Манзил: Тошкент ш., 100000, Буюк Турон кўчаси 42